FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

föredraget den 5 december 1996 *

1. I förevarande mål har Tribunal d'instance de Lille ställt tre frågor till domstolen angående giltigheten av artikel 9 i rådets förordning (EEG) nr 3677/86 av den 24 november 1986 om fastställande av vissa tillämpningsföreskrifter till förordning (EEG) nr 1999/85 om förfarandet för aktiv förädling. [1]

2. Frågorna har uppkommit i en tvist mellan de franska tullmyndigheterna och bolaget Eridania Beghin-Say (nedan kallat Eridania). Efter att ha erhållit nödvändigt tillstånd från tullmyndigheten importerade Eridania 11 923 910 kg rårörsocker från Cuba och lät hänföra det till förfarandet för aktiv förädling enligt suspensionssystemet, såsom framgår av deklarationerna IM5 nr 257.121 och 257.122 av den 22 april 1991.

3. Eridania avslutade senare förfarandet för aktiv förädling genom att använda systemet med likvärdig ersättning, vilket gör det möjligt att exportera gemenskapsvaror som är likvärdiga med de varor som har importerats från tredje land. De konkreta ersättningsprodukter som Eridania exporterade från hamnen i Dunkerque bestod av 11 268 097 kg vitsocker, framställt av råbetsocker eller sockerbeta. Dessa transaktioner framgår av exportdeklarationerna EX3 nr 250.097 av den 25 april 1991, EX3 nr 250.100 av den 30 april 1991 och EX3 nr 250.153 av den 12 juli 1991.

4. Efter vissa kontroller konstaterade tullmyndigheterna den 11 december 1991 att Eridania hade begått en överträdelse i samband med att bolaget avslutade förfarandet för aktiv förädling genom att exportera socker framställt av råbetsocker i stället för det rårörsocker som hade importerats från Cuba. Denna överträdelse omfattade 11 268 097 kg vitsocker som hade exporterats för ett tullvärde av 12 845 630 FF, och de tullar, skatter och avgifter som Eridania hade undandragit sig uppgick till ett belopp av 38 476 561 FF.

Directeur général des douanes et droits indirects ansåg nämligen att förfarandet för aktiv förädling enligt suspensionssystemet inte var tillämpligt i detta fall, på grund av bestämmelserna i artikel 9 i förordning nr 3677/86, eftersom rårörsocker och råbetsocker inte hänförs till samma undernummer i tulltaxan. Tullmyndigheten stämde därför bolaget Eridania inför Tribunal d'instance de Lille

* Originalspråk: spanska.

1 — EGT L 351, s. 1 (fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

den 4 oktober 1994 och yrkade betalning av 38 476 561 FF för obetalda tullar, skatter och avgifter. [2]

5. Då giltigheten av artikel 9 i förordning nr 3677/86 har ifrågasatts i denna tvist, har Tribunal d'instance de Lille funnit att den inte kan avgöra tvisten förrän EG-domstolen har besvarat följande frågor:

"1) Är artikel 9 i rådets förordning nr 3677/86 av den 24 november 1986 om fastställande av vissa tillämpningsföreskrifter till förordning nr 1999/85 giltig, fastän den innebär att den berörda varan, för att kunna betraktas som likvärdig vara, måste klassificeras enligt samma undernummer i tulltaxan som den importerade varan, trots att det i grundförordningen nr 1999/85 av den 16 juli 1985 inte uppställs något sådant villkor?

2) Är artikel 9 i rådets förordning nr 3677/86 av den 24 november 1986 giltig, fastän den innebär att den berörda varan, för att kunna betraktas som likvärdig vara, måste klassificeras enligt samma undernummer i tulltaxan som den importerade varan, trots att ett sådant villkor medför oproportionerliga verkningar för de ekonomiska aktörerna?

3) Är artikel 9 i rådets förordning nr 3677/86 av den 24 november 1986 giltig, med beaktande av principen om skydd för berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen, fastän den innebär att den berörda varan, för att kunna betraktas som likvärdig vara, måste klassificeras enligt samma undernummer i tulltaxan som den importerade varan, trots att denna artikel i förening med bestämmelserna i förordning nr 2658/87 om Kombinerade nomenklaturen plötsligt ledde till att det, från den 1 januari 1988 och endast till och med den 1 januari 1992, var omöjligt att använda förfarandet för aktiv förädling med likvärdig ersättning mellan betsocker och rörsocker?"

6. Innan jag går närmare in på dessa frågor angående bedömningen av bestämmelsens giltighet, skall jag kortfattat redogöra för de regler som är tillämpliga på tullförfarandet för aktiv förädling.

Reglerna om tullförfarandet för aktiv förädling

7. Vid tidpunkten för de tvistiga omständigheterna låg förordning (EEG) nr 1999/85 [3],

2 — De franska tullmyndigheterna har riktat liknande anklagelser mot Société générale sucrière och har stämt även detta bolag inför domstol med krav på betalning av samma tullar, skatter och avgifter. Detta beslut från tullmyndigheten har upphävts på grund av formfel genom en dom som meddelades den 13 september 1996 av cour d'appel de Paris.

3 — Rådets förordning (EEG) nr 1999/85 av den 16 juli 1985 om aktiv förädling (EGT L 188, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

till grund för förfarandet för aktiv förädling. Tillämpningsbestämmelserna till sagda förordning finns i förordning nr 3677/86.

8. Dessa bestämmelser är avsedda att göra aktiv förädling till ett tullförfarande med ekonomisk verkan, som underlättar för företag i gemenskapen att använda varor från tredje land för tillverkning och behandling av exportvaror. Förfarandet för aktiv förädling innebär att "importtull inte tas ut för de varor som importeras från tredje land, om de inom gemenskapen genomgår viss behandling eller bearbetning för att sedan återexporteras såsom förädlingsprodukter från gemenskapen". [4] I artikel 1.2 i förordning nr 1999/85 föreskrivs två former av aktiv förädling:

— suspensionssystemet, som innebär att icke-gemenskapsvaror inte underkastas importtullar,

— restitutionssystemet, som innebär att varor från tredje land övergår till fri omsättning med återbetalning eller eftergift av de importtullar som varorna är belagda med, om dessa varor exporteras från gemenskapens tullområde som förädlingsprodukter.

9. Inom ramen för suspensionssystemet medger slutligen den aktiva förädlingen att icke-gemenskapsvaror införs till gemenskapens tullområde utan att det är nödvändigt att uppfylla formkraven för övergång till fri omsättning eller betala importtullar, så att denna vara kan genomgå förädlingsprocesser för att sedan återexporteras från gemenskapen såsom den förädlingsprodukt som dessa processer frambringat. Eftersom den utländska varan inte kommer att ingå i gemenskapens ekonomiska kretslopp, är det logiskt att den skall befrias från erläggandet av importtull, för att främja att varan bearbetas av ett företag i gemenskapen under bästa möjliga konkurrensvillkor, för att sedan återexporteras till tredje land. [5]

10. Aktiv förädling utgör ett undantag från det allmänna kravet på att varor från tredje land som införs till gemenskapens tullområde skall omfattas av de skyldigheter som är förenade med övergången till fri omsättning

4 — Dom av den 29 juni 1995 i mål C-437/93, Temic Telefunken (REG 1995, s. I-1687, punkt 19).

5 — För en ingående analys av systemet för aktiv förädling hänvisas till bland andra Baumann, U.: "Le régime douanier du perfectionnement actif", *Revue du marché commun*, 1984, nr 280, s. 406; Berr, C.-J. och Tremeau H.: *Le droit douanier*, Economica, Paris, 1992; Durand, J.-F.: "Régimes douaniers économiques. Régimes de transformation à l'importation", *Juris-classeur Europe*, häfte 542, 1995.

och att importtull skall erläggas. Detta är skälet till att möjligheten att anlita detta tullförfarande, som är avsett att stärka exportförmågan hos företag i gemenskapen, är underkastad beviljande av tillstånd från tullmyndigheten i den medlemsstat där förädlingsprocesserna utförs. Enligt artiklarna 5 och 6 i förordning nr 1999/85 skall tillstånd beviljas om de ekonomiska villkoren för detta är uppfyllda, det vill säga om den aktiva förädlingen bidrar till att skapa gynnsamma förhållanden för exporten utan att negativt påverka väsentliga intressen för gemenskapens tillverkare.

Förfarandet för aktiv förädling avslutas normalt sett genom export under tullkontroll av förädlingsprodukterna från gemenskapens tullområde eller genom att de andra villkor som föreskrivs i artikel 18 i förordning nr 1999/85 är uppfyllda.

11. Inom ramen för förfarandet för aktiv förädling utförs förädlingsprocesser på en icke-gemenskapsvara i syfte att bearbeta den till en förädlingsprodukt som skall återexporteras. Den allmänna regeln är följaktligen den om identisk ersättning. Artikel 2.1 i förordning nr 1999/85 ger dock möjlighet att i undantagsfall tillämpa regeln om likvärdig ersättning enligt följande villkor:

"1. Tullmyndigheterna skall, om de villkor som anges i punkt 2 är uppfyllda och om inte annat sägs i punkt 4, tillåta att

a) förädlingsprodukter framställs av likvärdiga varor,

..."

Med likvärdiga varor menas enligt artikel 1.3 d i förordning nr 1999/85 "gemenskapsvaror som används i stället för importvaror för tillverkning av förädlingsprodukter". Systemet med likvärdig ersättning gör det således möjligt att återexportera likvärdiga gemenskapsvaror i stället för de produkter som har importerats från tredje land enligt förfarandet för aktiv förädling. Denna likvärdiga ersättning utgör ett undantag som är avsett att förhindra att företagen i gemenskapen måste hålla särskilda produktionskedjor för icke-gemenskapsvaror för att bearbeta dessa till förädlingsprodukter, när de använder liknande gemenskapsprodukter. Enligt artikel 2.1 b i förordningen är det dessutom möjligt att använda likvärdig ersättning och återexportera gemenskapsvaran i förväg.

Eftersom likvärdig ersättning utgör ett undantag, innehåller artikel 2.4 i förordning nr 1999/85 regler som gör det möjligt att anta åtgärder avsedda att förbjuda eller begränsa dess användning.

12. Enligt artikel 2.2. i förordning nr 1999/85 skall gemenskapsvarorna, för att kunna anses som likvärdiga med de varor som har importerats enligt förfarandet för aktiv förädling, "vara av samma kvalitet och ha samma egenskaper som importvarorna".

13. Som en precision av villkoren för användning av likvärdig ersättning anges följande i den artikel vars giltighet ifrågasätts i detta mål, nämligen artikel 9 i förordning nr 3677/86:

"Utan hinder av artikel 10 skall de likvärdiga varorna, för att kunna användas för likvärdig ersättning eller för export i förväg, klassificeras enligt samma undernummer i Gemensamma tulltaxan, uppvisa samma handelskvalitet och ha samma tekniska egenskaper som importvarorna."

I artikel 9 i förordning nr 3677/86 preciseras således innehållet i artikel 2.2 i grundförordningen på följande båda punkter. Dels förklaras att det med kvalitet menas handelskvalitet och att det med egenskaper menas tekniska egenskaper, dels anges att de likvärdiga varorna skall ha samma undernummer i Gemensamma tulltaxan som importvarorna.

14. Förordning nr 1999/85 och förordning nr 3677/86 trädde i kraft den 1 januari 1987 och då rörsocker och betsocker var klassificerade på samma sätt i tulltaxan [6] var det möjligt att tillämpa systemet med likvärdig ersättning mellan dessa båda produkter inom ramen för förfarandet för aktiv förädling. Detta förhållande ändrades dock från den 1 januari 1988 till följd av ikraftträdandet av en ny tulltaxenomenklatur, den så kallade Kombinerade nomenklaturen, vilken inrättades genom förordning (EEG) nr 2658/87 [7], i enlighet med den internationella överenskommelsen om systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering av den 14 juni 1983, som gemenskapen har godkänt genom beslut 87/369/EEG. [8] I Kombinerade nomenklaturen har rörsocker och betsocker olika undernummer (KN-nummer 1701 11 10 respektive KN-nummer 1701 12 10). Till följd av denna ändrade tullklassificering försvann möjligheten till likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker inom ramen för förfarandet för aktiv förädling.

6 — De båda produkterna tillhörde samma undernummer i tulltaxan enligt den klassificering som hade fastställts genom rådets förordning (EEG) nr 950/68 av den 28 juni 1968 om Gemensamma tulltaxan (EGT L 172, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

7 — Rådets förordning av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

8 — Rådets beslut av den 7 april 1987 om ingående av den internationella överenskommelsen om systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering, samt tilläggsprotokollet till detta beslut (EGT L 198, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

15. Förordning nr 3677/86 genomgick flera ändringar innan den kodifierades genom förordning nr 2228/91 [9], som trädde i kraft den 1 oktober 1991. I artikel 9 i denna förordning underkastas likvärdig ersättning samma villkor, det vill säga det krävs att det är samma KN-nummer, samma handelskvalitet och samma tekniska egenskaper. I artikel 11 anges dock att likvärdig ersättning för vissa varor, till exempel ris, som räknas upp i bilaga IV, regleras av särskilda bestämmelser i denna bilaga.

16. Förordning nr 2228/91 har ändrats genom förordning nr 3709/92. [10] I artikel 1.6 i sistnämnda förordning ändras lydelsen av bilaga IV på följande sätt:

"3. Socker

Tillämpningen av systemet med likvärdig ersättning är tillåten mellan råsocker från sockerrör med KN-nummer 1701 11 90 och råsocker från sockerbeta med KN-nummer 1701 12 90."

Genom detta undantag, som tillämpas retroaktivt från den 1 januari 1992, blev det på nytt tillåtet att använda likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker inom ramen för förfarandet för aktiv förädling.

17. Detta förhållande bestod oförändrat även efter den 1 januari 1994, då gemenskapens tullkodex [11] och tillämpningsföreskrifterna till denna kodex trädde i kraft. I artikel 115 i denna kodex återges ord för ord bestämmelserna i artikel 2 i förordning nr 1999/85 angående likvärdig ersättning, och i artikel 569 i förordning (EEG) nr 2454/93 [12] upprätthålls de tre kriterierna — klassificering i tulltaxan, tekniska egenskaper och handelskvalitet — i artikel 9 i förordning nr 3677/86. I bilaga 78 till tillämpningsföreskrifterna föreskrivs samma undantag som i förordning nr 3709/92, nämligen att tillämpning av systemet med likvärdig ersättning är tillåten mellan rörsocker och betsocker, trots att dessa produkter inte har samma KN-nummer.

Frågorna i begäran om förhandsavgörande

18. Den nationella domstolen har genom sina tre frågor önskat få veta om artikel 9 i förordning nr 3677/86 är oförenlig med principerna om normhierarki, proportionalitet, skydd för berättigade förväntningar och rättssäkerhet, av det skälet att det genom denna bestämmelse införs ett tilläggsvillkor —

9 — Kommissionens förordning av den 26 juni 1991 om vissa tillämpningsföreskrifter till förordning (EEG) nr 1999/85 (EGT L 210, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

10 — Kommissionens förordning av den 21 december 1992 (EGT L 378, s. 6, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

11 — Rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1).

12 — Kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 253, s. 1).

klassificering enligt samma nummer i tulltaxan — som inte uttryckligen föreskrivs i förordning nr 1999/85 för likvärdig ersättning inom ramen för förfarandet för aktiv förädling.

Den första frågan

19. Den nationella domstolen har genom denna fråga önskat få veta om artikel 9 i förordning nr 3677/86 är giltig, trots att det genom denna artikel införs ett tilläggsvillkor — nämligen klassificering enligt samma nummer i tulltaxan — som inte förekommer i artikel 2.2 i förordning nr 1999/85. Tribunal d'instance de Lille anser att denna omständighet skulle kunna utgöra ett åsidosättande av principen om normhierarki som medför att sagda artikel 9 är ogiltig.

20. Enligt domstolens fasta rättspraxis skall grundförordningarna innehålla de nödvändiga grunderna för den fråga som skall regleras utan att det är nödvändigt att de fastställer detaljer, som kan regleras i föreskrifterna om genomförande. "En genomförandeförordning ... måste dock överensstämma med de nödvändiga grunder för frågan som har fastställts i grundförordningen." [13] "En genomförandeförordning skall dock om möjligt tolkas i överensstämmelse med bestämmelserna i grundförordningen." [14]

Dessa konstateranden innebär inte nödvändigtvis att gemenskapsinstitutionerna saknar allt handlingsutrymme när de antar genomförandebestämmelser. I tillämpningsföreskrifterna kan nämligen de grundläggande bestämmelserna preciseras och utvecklas, under förutsättning att nödvändiga grunder och mål respekteras. [15]

21. I förevarande fall är det ostridigt att det mellan förordning nr 1999/85 och förordning nr 3677/86 finns ett sådant förhållande som gäller mellan grundläggande bestämmelser och tillämpningsföreskrifter. [16] Denna slutsats är fullkomligt uppenbar mot bakgrund av följande omständigheter:

— Enligt ingressen i förordning nr 3677/86 har denna förordning sin rättsliga grund i förordning nr 1999/85.

13 — Dom av den 16 juni 1987 i mål 46/86, Romkes (Rec. 1987, s. 2671, punkt 16), dom av den 10 maj 1995 i mål C-417/93, parlamentet mot rådet (REG 1995, s. I-1185, punkt 30) och dom av den 13 juli 1995 i mål C-156/93, parlamentet mot rådet (REG 1995, s. I-2019, punkt 18).

14 — Dom av den 24 juni 1993 i mål C-90/92, Dr. Tretter (Rec. 1993, s. I-3569, punkt 11) och dom av den 10 september 1996 i mål C-61/94, kommissionen mot Tyskland (REG 1996, s. I-3989, punkt 52).

15 — Dom av den 30 oktober 1975 i mål 23/75, Rey Soda (Rec. 1975, s. 1279, punkt 10— 14) och dom av den 27 september 1979 i mål 230/78, Eridania et Società italiana per l'industria degli zuccheri (Rec. 1979, s. 2749, punkterna 7 och 8).

16 — Punkt 7 i generaladvokaten Van Gervens förslag till avgörande i målet TVU, i vilket dom avkunnades den 11 februari 1993 (C-291/91, Rec. 1993, s. I-579).

— Förordning 3677/86 har antagits i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 31 i förordning nr 1999/85.

— I artikel 1.1 i förordning nr 3677/86 hänvisas det uttryckligen till förordning nr 1999/85 som "grundförordning", och i själva titeln till förordning nr 3677/86 anges att den innehåller "vissa tillämpningsföreskrifter" till förordning nr 1999/85.

22. När det i artikel 9 i förordning nr 3677/86 fastställs villkor för likvärdig ersättning inom ramen för förfarandet för aktiv förädling, måste detta följaktligen ske under iakttagande av de nödvändiga grunder som fastställs i artikel 2.2 i förordning nr 1999/85 i fråga om de villkor som skall tillämpas för att avgöra om varorna är likvärdiga. Genom artikel 9 förses bestämmelsen i förordning nr 1999/85 med två preciseringar. Dels anges att det med kvalitet menas handelskvalitet och att det med egenskaper menas tekniska egenskaper, dels förklaras att de likvärdiga varorna skall klassificeras enligt samma undernummer i Gemensamma tulltaxan. Den första preciseringen utgör en fullkomligt giltig utveckling av regeln i förordning nr 1999/85 och den har inte ifrågasatts i detta mål. Beträffande den andra precisering som införs genom artikel 9, det vill säga att varorna skall klassificeras enligt samma undernummer i tulltaxan, inställer sig däremot frågan om detta tillägg till förordning nr 1999/85 är giltigt, eller om det tvärtom innebär att det i sagda bestämmelse uppställs ett tilläggsvillkor för möjlighet till likvärdig ersättning, som inte har förutsetts i artikel 2.2 i förordning nr 1999/85.

23. Eridania har i sitt yttrande framhållit att villkoret att varorna skall klassificeras enligt samma undernummer i tulltaxan är ett nytt villkor, som har tillkommit ur intet genom artikel 9 och som inte kan tolkas som en precisering av de villkor om varornas kvalitet och egenskaper som uppställs i förordning nr 1999/85 för möjlighet till likvärdig ersättning. Enligt Eridania är dessutom villkoret om klassificering i tulltaxan mer ingripande än villkoren om varornas kvalitet och egenskaper, eftersom klassificering i tulltaxan sker med avseende på tillämpningen av importtullar på varan och kontroll av varurörelserna inom gemenskapen av statistiska skäl. Villkoren om varornas kvalitet och egenskaper är däremot av ekonomisk art, och de är följaktligen förenliga med syftet med förfarandet för aktiv förädling.

Även den franska regeringen anser att artikel 9 i förordning nr 3677/86 är ogiltig, eftersom det genom denna artikel införda villkoret om att varorna skall klassificeras enligt samma undernummer i tulltaxan är ett tilläggsvillkor i förhållande till de villkor för likvärdig ersättning som föreskrivs i förordning nr 1999/85.

24. Eridanias och den franska regeringens argument om att artikel 9 i förordning nr 3677/86 är ogiltig på grund av att den innebär ett åsidosättande av principen om normhierarki måste enligt min mening förkastas. Personligen anser jag att artikel 9 preciserar och konkretiserar de villkor för användning av likvärdig ersättning som uppställs i förordning nr 1999/85, samtidigt som de nödvändiga grunderna i denna förordning iakttas och utan att det handlingsutrymme som gemenskapsinstitutionerna har när de antar genomförandebestämmelser överskrids. Enligt min uppfattning är det utan tvekan möjligt att tolka artikel 9 på detta sätt, vilket gör sagda artikel förenlig [17] med artikel 2.2 i förordning nr 1999/85, av skäl som jag kommer att redovisa efter att ha gjort två inledande anmärkningar.

25. Vid bedömningen av om artikel 9 i förordning nr 3677/86 eventuellt är ogiltig, måste hänsyn tas till det faktum att frågan om huruvida en av gemenskapens rättsakter är lagenlig skall bedömas mot bakgrund av de omständigheter som förelåg vid den tidpunkt då rättsakten antogs, och får inte göras beroende av senare tillkomna fakta och omständigheter. [18] Vidare skall en gemenskapsbestämmelses giltighet bedömas ur ett helhetsperspektiv och inte med avseende på dess verkningar i en bestämd ekonomisk sektor eller dess inflytande på en viss avgränsad grupp av ekonomiska aktörer.

Denna första anmärkning innebär i detta fall att frågan om huruvida artikel 9 är giltig skall bedömas mot bakgrund av de omständigheter som förelåg vid den tidpunkt då artikeln antogs, och inte mot bakgrund av de följder som ändringen av tulltaxenomenklaturen genom förordning nr 2658/87 fick för denna rättsakts tillämpning på aktiv förädling i fråga om rörsocker och betsocker. Den andra anmärkningen betyder att frågan om huruvida artikel 9 är giltig skall avgöras med beaktande av alla ekonomiska sektorer och inte med avseende på bestämmelsens verkningar på aktiv förädling inom den särskilda sektorn för socker.

26. Efter att ha gjort dessa båda anmärkningar, kommer jag i det följande att koncentrera mig på skälen till att artikel 9 i förordning nr 3677/86 är giltig.

27. Till att börja med anser jag att villkoret om klassificering enligt samma undernummer i tulltaxan preciserar och utvecklar villkoren om tekniska egenskaper och handelskvalitet. Tillämpningen av klassificering i tulltaxan ger nämligen tullmyndigheterna ett klart, otvetydigt och lätthanterligt kriterium att följa när de skall avgöra likvärdigheten mellan den importerade varan och den gemenskapsvara som har använts vid tillverkningen av den förädlingsprodukt som sedan återexporteras inom ramen för förfarandet för aktiv förädling. Det verkar logiskt att gemenskapslagstiftaren har valt detta villkor, eftersom all tulltaxenomenklatur innehåller en varuförteckning som huvudsakligen har utarbetats med utgångspunkt från varor-

17 — I gemenskapens rättspraxis har genomförandebestämmelser företrädesvis tolkats på ett sätt som gör dem förenliga med grundbestämmelserna. Jag hänvisar till de domar som nämns i fotnot 13 ovan.

18 — Se bland annat dom av den 7 februari 1973 i mål 40/72, Schroeder (Rec. 1973, s. 125, punkt 14) samt dom av den 13 juni 1972 i mål 9/71 och 11/71, Compagnie d'approvisionnement, de transport et de crédit et Grands Moulins de Paris mot kommissionen (Rec. 1972, s. 391, punkt 39).

nas egenskaper, sammansättning och användningsområde. [19] Vidare innehåller tulltaxan regler som är avsedda att underlätta klassificeringen av varor enligt rätt nummer eller undernummer.

Tillämpningen av villkoret om klassificering i tulltaxan gör det således möjligt att precisera villkoren om varornas egenskaper och kvalitet för att underlätta den praktiska tillämpningen av sistnämnda villkor, vilket helt överensstämmer med syftet med artikel 2.2 i förordning nr 1999/85, nämligen att förebygga allt missbruk av systemet med likvärdig ersättning genom att kräva identisk likhet mellan den importerade varan och den likvärdiga gemenskapsvara som exporteras i form av förädlingsprodukt.

28. För det andra utgör förfarandet för aktiv förädling ett undantag från den allmänna regel om försättande i fri omsättning och betalning av importtullar som är tillämplig på varor från tredje land som införs till gemenskapens tullområde, medan likvärdig ersättning för sin del utgör ett undantag från den allmänna regel om identisk ersättning som tillämpas inom ramen för aktiv förädling. Denna omständighet gör det utan tvekan befogat att uppställa sådana villkor för användningen av likvärdig ersättning som kan säkerställa en restriktiv tillämpning av detta system. I det avseendet anser jag att villkoret om samma klassificering i tulltaxan är det enda objektiva kriterium som ger möjlighet att i praktiken avgöra om gemenskapsvaran och den importerade varan har samma tekniska egenskaper och handelskvalitet, det vill säga om de är tillräckligt lika för att möjliggöra likvärdig ersättning. Om tullmyndigheterna inte tillämpade villkoret om klassificering i tulltaxan, skulle de ha ansenliga svårigheter att i varje enskilt fall avgöra om den importerade varan och gemenskapsvaran är likvärdiga eller inte.

29. För det tredje ger artikel 2.4 i förordning nr 1999/85 möjlighet att i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 31 anta åtgärder avsedda att förbjuda eller begränsa likvärdig ersättning. Denna begränsning av likvärdig ersättning kan också följa av en annan gemenskapsbestämmelse. I förevarande fall upphörde möjligheten att använda likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker till följd av att tulltaxenomenklaturen ändrades genom förordning nr 2658/87.

Enligt artikel 2.4 i förordning nr 1999/85 har dessutom gemenskapsinstitutionerna ett ansenligt handlingsutrymme när de antar tillämpningsföreskrifter som är avsedda att förbjuda eller begränsa likvärdig ersättning, och dessa institutioners behörighet att verkställa [grundförordningen] skall därför i än högre grad anses omfatta möjligheten att precisera de villkor som fastställs i förord-

19 — Berr, C.-J., och Tremeau, H.: a. st. (ovan fotnot 5), s. 119.

ning nr 1999/85 för att avgöra om den importerade produkten och den i dess ställe exporterade gemenskapsvaran är likvärdiga.

30. En systematisk och historisk tolkning gör det slutligen möjligt att fastställa att villkoret om klassificering i tulltaxan har varit och är allmänt använt i gemenskapens tullregler när det gäller att avgöra om det föreligger likhet eller likvärdighet mellan varorna.

31. Beträffande tillämpningen av ekonomiska villkor inom ramen för aktiv förädling innehåller således artikel 5.2 i förordning nr 3677/86 samma villkor som de i artikel 9, för att avgöra om varor som framställs i gemenskapen är jämförbara med importerade varor, nämligen klassificering i tulltaxan, tekniska egenskaper och handelskvalitet. Samma lösning har i sin tur antagits i artikel 552 i förordning nr 2454/93.

32. I de regler om aktiv förädling som gällde före förordning nr 1999/85 var det för övrigt enligt artikel 24 i direktiv 69/73/EEG [20] möjligt att som likvärdig ersättning använda förädlingsvaror som härrörde från behandling av "vissa varor av identisk kvalitet och med identiska egenskaper". I artikel 2.2 i direktiv 75/349/EEG [21] anges att "förädlingsvarorna skall klassificeras enligt samma undernummer i tulltaxan, vara av samma handelskvalitet och ha samma tekniska egenskaper som importvarorna".

I de regler om aktiv förädling som har efterträtt förordning nr 1999/85 hänvisas fortfarande till villkoret om klassificering i tulltaxan. Så är fallet med artikel 10 i förordning nr 2228/91 och artikel 569 i förordning nr 2454/93, som säkerställer genomförandet av artikel 115 i gemenskapens tullkodex och vars lydelse överensstämmer med lydelsen av artikel 2 i förordning nr 1999/85.

33. Villkoret om klassificering i tulltaxan har använts och används även inom ramen för förfarandet för passiv förädling, som avser en omvänd situation i förhållande till förfarandet för aktiv förädling. Förfarandet för passiv förädling gör det möjligt att temporärt exportera gemenskapsvaror för att låta dem genomgå förädlingsprocesser, varefter de varor som härrör från dessa processer övergår till fri omsättning med fullständig eller partiell befrielse från importtullar. [22] Vid

20 — Rådets direktiv av den 4 mars 1969 om harmonisering av lagar och andra författningar angående förfarandet för aktiv förädling (EGT L 58, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

21 — Kommissionens direktiv av den 26 maj 1975 om tillämpningsföreskrifter för likvärdig ersättning och export i förväg inom ramen för förfarandet för aktiv förädling (EGT L 156, s. 25, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

22 — Se Durand, J.-F: "Régimes douaniers économiques. Régimes de transformation à l'importation", *Juris-classeur Europe*, häfte 543, 1995.

passiv förädling gäller regeln om identisk ersättning, eftersom den återimporterade förädlingsprodukten erhålls genom förädlingsprocesser som utförs på den gemenskapsvara som temporärt har exporterats från gemenskapen. Gemenskapens regler medger dock undantagsvis att likvärdig ersättning används inom ramen för standardutbytessystemet. I ett sådant fall ersätts förädlingsprodukten av en vara importerad från tredje land, kallad "ersättningsprodukt". För att ett sådant standardutbyte skall vara möjligt föreskrivs i artikel 19 i förordning (EEG) 2473/86 [23], och senare i artikel 155 i gemenskapens tullkodex, att den temporärt exporterade varan och ersättningsprodukten "skall klassificeras enligt samma nummer i tulltaxan, vara av samma handelskvalitet och ha samma tekniska egenskaper".

34. Som man kan se är villkoret om klassificering i tulltaxan direkt omnämnt i de grundläggande bestämmelserna om systemet med standardutbyte inom ramen för förfarandet för passiv förädling. Detta är utan tvekan en lämpligare lagstiftningsteknik än den som har använts i fråga om aktiv förädling, och den innebär att man kan undvika frågor av den typ som den nationella domstolen har ställt i detta mål. Icke desto mindre utgör det faktum att villkoret om klassificering i tulltaxan har inkluderats i de grundläggande bestämmelserna om passiv förädling en bekräftelse av att formuleringen i artikel 9 i förordning nr 3677/86 av villkoren för att tillåta likvärdig ersättning inom ramen för förfarandet för aktiv förädling är förenlig med bestämmelserna i artikel 2.2 i förordning nr 1999/85, eftersom likheten mellan dessa tullförfaranden, som båda har ekonomisk verkan, gör det befogat att uppställa identiska villkor för att avgöra om gemenskapsvaror och importerade varor är identiska. I fråga om aktiv förädling har gemenskapslagstiftaren valt att i den grundläggande bestämmelsen ge en lapidarisk definition av de nödvändiga villkoren för likvärdig ersättning, vilka sedan har konkretiserats och utvecklats i artikel 9 i förordning nr 3677/86. I fråga om passiv förädling har dessa villkor fastställts fullt ut i grundbestämmelserna.

35. Mot bakgrund av dessa överväganden anser jag att artikel 9 i förordning nr 3677/86 är giltig och förenlig med artikel 2.2 i förordning nr 1999/85, eftersom villkoret om klassificering i tulltaxan för tillämpning av likvärdig ersättning inom ramen för förfarandet för aktiv förädling utgör en precisering och utveckling av de villkor som fastställs i sistnämnda bestämmelse.

Den andra frågan

36. Den nationella domstolen har genom denna fråga önskat få veta om artikel 9 i förordning nr 3677/86 strider mot proportionalitetsprincipen på grund av att tillåtelse till

23 — Rådets förordning av den 24 juli 1986 om förfarandet för passiv förädling och standardutbytessystemet (EGT L 212, s. 1).

likvärdig ersättning underkastas villkoret om klassificering i tulltaxan.

37. Eftersom jag anser att denna regel är förenlig med artikel 2.2 i förordning nr 1999/85, har frågan om dess förenlighet med proportionalitetsprincipen även inverkan på den bestämmelse i förordning nr 1999/85 som utgör dess grundval, i den mån som bestämmelsen i grundförordningen gör det möjligt att tillämpa klassificering i tulltaxan som villkor för att tillåta likvärdig ersättning. Härav följer att det underliggande problemet i den nationella domstolens fråga är huruvida sagda villkor är förenligt med proportionalitetsprincipen.

38. Eridania har i sitt yttrande anfört att villkoret om varornas klassificering i tulltaxan inte gör det möjligt att förebygga missbruk av användningen av förfarandet för aktiv förädling, som är avsett att främja export från företag i gemenskapen. Enligt Eridania är villkoret om klassificering i tulltaxan inte ett ekonomiskt utan ett rent administrativt och statistiskt villkor, vars tillämpning har tvingat sockerbearbetningsindustrierna i gemenskapen till oproportionerliga uppoffringar och därigenom skadat deras konkurrenskraft på världsmarknaden. Eridania anser att proportionalitetsprincipen i varje fall innebär att villkoret om klassificering i tulltaxan skall vara av rent vägledande karaktär, det vill säga vara ett tillräckligt men inte nödvändigt villkor för likvärdig ersättning.

39. Även den franska regeringen anser att villkoret om klassificering i tulltaxan är oförenligt med proportionalitetsprincipen, eftersom det inte lämpar sig för syftet med förfarandet för aktiv förädling, som är att främja export från företag i gemenskapen när vissa nödvändiga ekonomiska villkor är uppfyllda och det utan att motverka väsentliga intressen hos gemenskapens tillverkare. Den franska regeringen har i detalj redogjort för skälen till att den anser att villkoret om klassificering i tulltaxan har hindrat aktiv förädling i fråga om rörsocker och betsocker, utan att det finns något ekonomiskt skäl härtill mot bakgrund av kraven i gemenskapens jordbruks- eller handelspolitik.

40. Eridanias och den franska regeringens argument måste enligt min mening förkastas.

41. Enligt domstolens rättspraxis "krävs enligt proportionalitetsprincipen, som ingår bland gemenskapsrättens allmänna principer, att gemenskapsinstitutionernas rättsakter inte överskrider de gränser som är lämpliga och nödvändiga för att förverkliga det mål som föreskrifterna i vederbörlig ordning syftar till, eftersom det är självklart att det vid ett val mellan flera lämpliga åtgärder är lämpligt att använda sig av den åtgärd som är minst ingripande, och att vållade olägenheter skall

stå i proportion till de åsyftade målen". [24] När gemenskapslagstiftaren har utrymme för egen bedömning, kan en åtgärds lagenlighet endast påverkas av att åtgärden är uppenbart olämplig i förhållande till det syfte gemenskapsinstitutionen eftersträvat. [25]

42. De villkor som har fastställts i artikel 9 i förordning nr 3677/86 är avsedda att säkerställa en restriktiv tillämpning av undantaget för likvärdig ersättning i samband med förfarandet för aktiv förädling. Denna ersättning är endast möjlig om det föreligger höggradig likhet mellan den importerade varan och den gemenskapsvara som exporteras i form av förädlingsprodukt. Detta likvärdighetsvillkor är avsett att förena två motsatta intressen:

— Å ena sidan gemenskapens exportföretags önskan att göra produktionsprocessen så smidig som möjligt utan att vara tvungna att använda identisk ersättning.

— Å andra sidan gemenskapens producentintressen, som inte bör utsättas för alltför stränga påfrestningar genom importen av icke-gemenskapsvaror enligt förfarandet för aktiv förädling.

43. För att upprätta en skälig jämvikt mellan dessa båda motsatta intressen är det nödvändigt att använda villkor som är objektiva och lätta att tillämpa. I det avseendet anser jag att villkoret om klassificering i tulltaxan är ett lämpligt villkor som överensstämmer med de syften som eftersträvas genom förfarandet för aktiv förädling. Ingenting visar heller att det finns ett alternativt villkor som gör det möjligt att uppnå en liknande precisionsgrad i tillämpningen av likvärdig ersättning. Klassificering enligt samma undernummer i tulltaxan utgör således ett nödvändigt villkor för likvärdig ersättning men är inte tillräckligt, eftersom varorna härutöver måste uppvisa samma handelskvalitet och ha samma tekniska egenskaper som importvarorna.

I vilket fall som helst kan villkoret om klassificering i tulltaxan inte anses vara uppenbart olämpligt för att uppnå de syften som eftersträvas genom systemet med likvärdig ersättning inom ramen för förfarandet för aktiv förädling, och gemenskapslagstiftaren kan följaktligen uppställa detta villkor inom ramen för den befogenhet att företa skönsmässig bedömning som motsvarar hans politiska ansvar, utan att det strider mot proportionalitetsprincipen.

44. Denna slutsats påverkas inte av det faktum att, som kommissionen uttrycker det i

24 — Dom av den 29 februari 1996 i mål C-296/93 och C-307/93, Frankrike och Irland mot kommissionen (REG 1996, s. I-795, punkt 30) och av den 5 oktober 1994 i mål C-133/93, C-300/93 och C-362/93, Crispoltoni m. fl. (Rec. 1994, s. I-4863, punkt 41).

25 — Dom av den 5 oktober 1994 i mål C-280/93, Tyskland mot rådet, (Rec. 1994, s. I-4973, punkt 90) och av den 13 november 1990 i mål C-331/88, Fedesa m. fl. (Rec. 1990, s. I-4023, punkt 14).

sitt yttrande, en viss grupp av ekonomiska aktörer — i detta fall sockerexporterande företag i gemenskapen — har påverkats på särskilt vis under en viss period genom tillämpningen av villkoret om klassificering i tulltaxan. Gemenskapsinstitutionernas skyldighet att övervaka att de bördor som åläggs de ekonomiska aktörerna inte överskrider vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade syftet kan inte, som domstolen har framhållit i sin rättspraxis [26], bedömas mot bakgrund av de särskilda förhållanden som gäller för en viss grupp av aktörer. Den inverkan som tillämpningen av villkoret om klassificering i tulltaxan under en viss tid hade på intressena hos sockerexporterande företag i gemenskapen kan inte heller anses vara diskriminerande.

45. Jag anser därför att det villkor om klassificering i tulltaxan som fastställs i artikel 9 i förordning nr 3677/86 i fråga om likvärdig ersättning inte strider mot proportionalitetsprincipen.

Den tredje frågan

46. Den nationella domstolen har genom sin tredje fråga önskat få veta om artikel 9 i förordning nr 3677/86 strider mot principen om skydd för berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen på grund av villkoret om klassificering i tulltaxan, eftersom sagda villkor gjorde det omöjligt att tillämpa likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker från den 1 januari 1988 till och med den 1 januari 1992.

47. Vad beträffar principen om skydd för berättigade förväntningar har domstolen i sin rättspraxis fastställt att den tillhör gemenskapens grundläggande principer. De ekonomiska aktörerna kan emellertid inte ha berättigade förväntningar på att en befintlig situation skall bevaras, när denna situation kan ändras inom ramen för gemenskapsinstitutionernas handlingsutrymme. [27] Beträffande jordbrukslagstiftningen har domstolen upprepade gånger framhållit att de ekonomiska aktörerna inte kan göra gällande att de har förvärvat en rätt att behålla en förmån som de vid ett visst tillfälle har åtnjutit tack vare upprättandet av den gemensamma organisationen av marknaden. [28]

48. Jag menar att den omständigheten att det blev omöjligt att tillämpa likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker, till följd av villkoret om klassificering i tulltaxan i

26 — Dom av den 24 oktober 1973 i mål 5/73, Balkan (Rec. 1973, s. 1091, punkt 22) och dom av den 18 mars 1980 i mål 154/78, 205/78, 206/78, 226/78— 228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 och 85/79, Valsabbia m. fl. mot kommissionen (Rec. 1980, s. 907, punkt 118).

27 — Se bland annat dom av den 14 juli 1994 i mål C-353/92, Grekland mot rådet (Rec. 1994, s. I-3411) och dom av den 14 februari 1990 i mål C-350/88, Delacre m. fl. mot kommissionen (Rec. 1990, s. I-395).

28 — Ovannämnda domar i målet Crispoltoni, punkt 58, och målet Delacre m. fl. mot kommissionen, punkt 34.

artikel 9 i förordning nr 3677/86 och ändringen av tulltaxenomenklaturen genom förordning nr 2658/87, inte utgör ett åsidosättande av principen om berättigade förväntningar. Varken gemenskapsbestämmelserna eller institutionernas uppträdande gav aktörerna berättigad anledning att förvänta sig att likvärdig ersättning mellan betsocker och rörsocker skulle bestå för all framtid. Det faktum att en sådan ersättning var möjlig till och med den 31 december 1987 tillät dem inte att utgå från att den skulle fortsätta vara det efter denna dag. Likvärdig ersättning utgör ett undantag från den allmänna regeln om identisk ersättning inom ramen för aktiv förädling, och det är svårt att göra gällande berättigade förväntningar för att bevara en undantagssituation. Berättigade förväntningar kan inte heller åberopas till stöd för att en undantagssituation skall bevaras av det skälet att samma situation senare har uppstått på nytt till följd av en gemenskapsrättsakt, såsom i detta mål var fallet med förordning nr 3709/92, genom vilken likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker återinfördes från den 1 januari 1992. Detta förhållande medför inte att aktörerna kan åberopa principen om berättigade förväntningar för att göra anspråk på att ha förvärvat en rätt att behålla denna förmån.

49. Tillämpningen av villkoret om klassificering i tulltaxan gjorde det dessutom möjligt för en klok och försiktig ekonomisk aktör att förutse att ändringen av tullnomenklaturen skulle hindra likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker, om dessa båda produkter klassificerades enligt olika undernummer. Dessa aktörer kan följaktligen inte göra gällande att deras berättigade förväntningar har åsidosatts på grund av att denna eventualitet har förverkligats. [29]

50. Beträffande rättssäkerhetsprincipen, som är en del av gemenskapens rättsordning, har domstolen slagit fast att regler som medför pålagor för skattebetalaren måste vara klara och precisa, så att han kan få otvetydig vetskap om sina rättigheter och skyldigheter samt vidta de åtgärder som han anser lämpliga och så att domstolarna kan säkerställa att de respekteras. [30]

51. Artikel 9 i förordning nr 3677/86, i vilken villkoret om klassificering i tulltaxan har fastställts, står enligt min mening i överensstämmelse med rättssäkerhetsprincipen, eftersom den tillåter de ekonomiska aktörerna att känna till om likvärdig ersättning mellan två varor är möjlig eller inte inom ramen för förfarandet för aktiv förädling. En ändring av tulltaxenomenklaturen kan leda till att tillämpningen av villkoret om klassificering i tulltaxan får ändrat resultat, men

29 — Dom av den 11 mars 1987 i mål 265/85, Van den Bergh en Jurgens och Van Dijk mot kommissionen (Rec. 1987, s. 1155, punkt 44) och ovannämnda dom i målet Delacre m. fl. mot kommissionen, punkt 37.

30 — Dom av den 9 juli 1981 i mål 169/80, Gondrand Frères och Garancini (Rec. 1981, s. 1931), av den 21 maj 1988 i mål 257/86, kommissionen mot Italien (Rec. 1988, s. 3249, punkt 12) och av den 22 februari 1989 i mål 92/87 och 93/87, kommissionen mot Frankrike och Förenade kungariket (Rec. 1989, s. 405, punkt 22).

detta innebär inte — i motsats till vad Eridania har påstått — att villkoren för likvärdig ersättning skulle ändras på ett tvetydigt och oklart sätt. Därtill visste de ekonomiska aktörerna långt i förväg att gemenskapens tulltaxenomenklatur skulle komma att ändras från den 1 januari 1988, till följd av tillämpningen av den internationella överenskommelsen om systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering av den 14 juni 1983, som gemenskapen har godkänt genom beslut 87/369.

52. Antagandet av förordning nr 3709/92, enligt vilken det genom undantag är tillåtet att tillämpa systemet med likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker från den 1 januari 1992, strider inte heller mot rättssäkerhetsprincipens krav, eftersom den i klara och precisa ordalag ger uttryck för gemenskapslagstiftarens val.

53. Villkoret om klassificering i tulltaxan i artikel 9 i förordning nr 3677/86 innebär således inte att nämnda artikel strider mot vare sig principen om skydd för berättigade förväntningar eller rättssäkerhetsprincipen.

Avslutande anmärkningar

54. Övervägandena ovan visar att det i förevarande mål inte har framkommit några omständigheter av sådant slag att de påverkar giltigheten av artikel 9 i förordning nr 3677/86.

55. Jag måste emellertid medge att förbudet mot användning av likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker under perioden den 1 januari 1988 — den 31 december 1992 inte verkar särskilt logiskt, om man betänker att en sådan ersättning var möjlig dessförinnan och senare åter har blivit möjlig. Denna omständighet beror till stor del på att gemenskapens lagstiftningsförfarande är ofullkomligt, eftersom den nödvändiga ändringen av reglerna om förfarandet för aktiv förädling inte skedde vid lämpligt tillfälle, det vill säga före ikraftträdandet av den nya tulltaxenomenklatur som fastställdes genom förordning nr 2658/87.

56. Lagstiftningsändringen ägde rum år 1992 genom att förordning nr 3709/92 antogs. Förordningen trädde i kraft den 1 januari 1993, men dess bestämmelser om tillstånd till likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker tillämpades retroaktivt från den 1 januari 1992. Som den franska regeringen har påpekat tycks det inte — trots sjätte övervägandet i förordning nr 3709/92 — som om införandet av ett nytt system för att försörja gemenskapens raffinaderier med råsocker var skälet till att det fastställdes ett undantag som medgav likvärdig ersättning

mellan rörsocker och betsocker. Jag är böjd att tro att denna ändring genomfördes när gemenskapsinstitutionerna underrättades om det problem som den nya tulltaxenomenklaturen medförde för sockerföretagen i gemenskapen.

57. Den franska regeringen har i sitt muntliga yttrande låtit förstå att situationen för de sockerföretag som påverkades av omöjligheten att använda likvärdig ersättning mellan åren 1988 och 1992 kunde lösas genom en ogiltigförklaring av förordning nr 3709/92, eftersom denna förordning endast medgav retroaktiv likvärdig ersättning för år 1992 trots att en sådan borde ha medgivits från år 1988. Utöver den omständigheten att den nationella domstolen inte har ifrågasatt förordningens giltighet i detta mål, förefaller den franska regeringens resonemang vara helt utan grund.

58. Den franska regeringen och Eridania har i sina yttranden även gjort gällande att förbudet mot likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker utgör ett åsidosättande av den grundläggande rätten att fritt utöva näringsverksamhet, såsom den har fastslagits i domstolens rättspraxis. [31] Detta argument förefaller mig vara helt utan grund, eftersom omöjligheten att under en viss period tillämpa ett lagstadgat undantag — likvärdig ersättning — från den allmänna principen om identisk ersättning, som tillämpas inom ramen för förfarandet för aktiv förädling, inte kan utgöra ett orimligt och oacceptabelt ingripande som påverkar själva kärnan i sockerföretagens fria näringsutövning.

59. Efter att således ha lagt grunden till ett svar på frågorna i begäran om förhandsavgörande, skall det inte bortses från att det avgörande som så småningom kommer att fällas av Tribunal d'instance de Lille kan få allvarliga konsekvenser för företaget Eridania. I gemenskapens rättsordning finns dock inget institut som ger domstolen möjlighet att undanröja de verkningar som förseningen och ofullkomligheten i gemenskapens lagstiftningsförfarande har fått för sockerföretagen. Om domstolen ville modifiera de mer eller mindre betydande följderna av rättsakter som gemenskapslagstiftaren har antagit inom ramen för sitt handlingsutrymme beträffande förfarandet för aktiv förädling, skulle den tvingas överskrida de gränser som generellt sett definierar dess rättskipning, och som i synnerhet avgränsar räckvidden av svaret på begäran om förhandsavgörande i förhållande till de förutsättningar som ligger till grund för den nationella domstolens fråga. I en gemenskap byggd på lag och rätt är det nödvändigt att vart och ett av de maktutövande organen fullgör sina uppgifter och bär sitt ansvar utan att störa de övriga maktutövande organens verksamhet. I vilket fall som helst kan den nationella domstolen — inom ramen för de möjligheter som den nationella rättsordningen erbjuder och under iakttagande av kravet på enhetlighet i gemenskapsrättens tillämpning, samt om omständigheterna i förfarandet så tillåter — nyansera räckvidden av den gemenskapsnorm beträffande vars giltighet domstolen skall uttala sig.

31 — Dom av den 11 juli 1989 i mål 265/87, Schräder (Rec. 1989, s. 2237, punkt 15) och dom av den 11 juli 1989 i mål 5/88, Wachauf (Rec. 1989, s. 2609, punkt 18).

Förslag till avgörande

60. Mot bakgrund av övervägandena ovan föreslår jag att domstolen besvarar de frågor som har ställts av Tribunal d'instance de Lille på följande sätt:

1) Artikel 9 i rådets förordning (EEG) nr 3677/86 av den 24 november 1986 om fastställande av vissa tillämpningsföreskrifter till förordning (EEG) nr 1999/85 om förfarandet för aktiv förädling är giltig och förenlig med artikel 2.2 i förordning (EEG) nr 1999/85, eftersom det villkor om klassificering i tulltaxan som uppställs för tillämpningen av likvärdig ersättning inom ramen för förfarandet för aktiv förädling endast innebär att villkoren i sistnämnda bestämmelse preciseras och utvecklas.

2) Det villkor om klassificering i tulltaxan som uppställs i artikel 9 i förordning nr 3677/86 för användning av likvärdig ersättning är förenligt med proportionalitetsprincipen och medför inte några oproportionerliga verkningar för de ekonomiska aktörerna.

3) Det faktum att artikel 9 i förordning nr 3677/86 innehåller ett villkor om klassificering i tulltaxan innebär inte att principen om skydd för berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen åsidosätts, inte ens med beaktande av att ändringen av tulltaxenomenklaturen genom förordning nr 2658/87 utgjorde ett hinder för likvärdig ersättning mellan rörsocker och betsocker under perioden den 1 januari 1988 — den 1 januari 1992.